

Bangladesh

Protester och regeringsfall

Landsomfattande protester har fått regeringen på fall¹

Kontext – Auktoritärt styre, ekonomiska svårigheter och bristande framtidsutsikter för unga

Måndagen den 5 augusti 2024 rapporterades den sittande premiärministern Sheikh Hasina, ledare för Awamiförbundet, ha avgått och lämnat landet efter veckor av inrikespolitisk oro och protester.²

Sheikh Hasina och Awamiförbundet har haft makten i Bangladesh de senaste 15 åren och styret har under Hasinas ledning blivit allt mer auktoritärt.³ Historiskt har två partier dominerat politiken, Awamiförbundet samt BNP – *Bangladesh Nationalist Party*, och den politiska makten har tidigare alternerat dem emellan.⁴

På senare år har dock regeringen Hasina stärkt sitt grepp om makten, och försvagat BNP genom att fångsla och våldsamt slå ned mot deras anhängare i samband med val.⁵ Hasinas styre har också präglats av utbredd straffrihet för exempelvis brott begångna av säkerhetsstyrkorna, så som utomrättsliga avrättningar, tortyr och försvinnanden. Yttrandefriheten har begränsats genom vag lagstiftning som använts

¹ Den här rapporten är framtagen i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden. Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor, och omfattar främst nyhetsrapportering då det är frågan om ett aktuellt skeende. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden. **2024-08-20, version 1.0.** Utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2024. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

² The Guardian, Bangladesh PM has resigned and left country, army chief confirms, 2024-08-05, [url](#)

³ Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#)

⁴ Freedom House, Freedom in the World 2024, [url](#)

⁵ RAND, Nurturing and Destroying Democracy: The Two Sides of Bangladesh's Ousted Awami League, 2024-08-06, [url](#)

för att trakassera och gripa aktivister, journalister och personer som kritiserat regeringen.⁶

Vid sidan av det allt mer repressiva politiska styret, har det också funnits stora utmaningar i landet med hög inflation, ungdomsarbetslöshet och ojämlikhet. Det fanns därmed ett bredare missnöje med Sheikh Hasinas regering, trots att Hasina sedan 2009 lett landet mot att bli en av de snabbast växande ekonomierna i regionen, till stor del genom satsningar på landets textilindustri. Frukterna av denna framgång har dock förblivit ojämnt fördelade.⁷ Den odiversifierade ekonomin, med starkt exportberoende av textilproduktion, har också gjort Bangladesh känsligt för externa chocker så som covid-19-pandemin och Ukrainakriget.⁸

Utveckling av protesterna och myndigheternas respons

I början av juli 2024 började studentgruppen *Studenterna mot diskriminering*, att protestera vid Dhakas universitet mot att myndigheterna, genom ett domslut, återinfört ett kontroversiellt kvoteringsystem för tillsättning av statliga tjänster.⁹ Studenterna motsatte sig kvoteringen som bland annat innebar att 30 procent av de statliga tjänsterna i landet skulle viga åt ättlingar till personer som deltagit i Bangladeshs självständighetskamp 1971. Studenterna menade att kvoteringen i praktiken gynnade anhängare till det styrande Awamiförbundet, som lett självständighetsrörelsen mot Pakistan.¹⁰

Protesterna ökade stadigt i omfattning, och spreds till andra allmänna platser samt till mindre städer och distrikt. De var inledningsvis i huvudsak fredliga och regeringen tycktes initialt inte fästa någon större vikt vid dem. En vändpunkt kom dock i mitten av juli då premiärminister Sheikh Hasina vid en presskonferens hånade demonstranterna och insinuerade att de var *razakars* (förrädare), en referens till personer som vid Bangladeshs självständighetskrig samarbetat med den pakistanska militären, och som då gjorde sig skyldiga till storskaliga MR-brott mot civila.¹¹

Retoriken från Hasinas sida ökade dock ilskan hos studenterna, och dagen efter presskonferensen anslöt sig allt fler till protesterna.¹² Studenterna började som svar att själva skandera att de var *razakars*¹³, varpå en annan ledande representant för

⁶ Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#); World Organisation Against Torture, Bangladesh: Arbitrary detention and impunity for torture continues after elections, 2024-02-02, [url](#)

⁷ The Conversation, Young people brought down Bangladesh's repressive leader. Will they now be empowered to lead real change?, 2024-08-06, [url](#)

⁸ Chatham House, Sheikh Hasina's departure exposes the fractures in Bangladesh's politics, 2024-08-07, [url](#)

⁹ International Crisis Group, Bangladesh on Edge after crushing quota protests, 2024-07-25, [url](#)

¹⁰ Al Jazeera, Bangladesh Top Court scraps most quotas that caused deadly unrest, 2024-07-21, [url](#)

¹¹ International Crisis Group, Bangladesh on Edge after crushing quota protests, 2024-07-25, [url](#)

¹² International Crisis Group, Bangladesh on Edge after crushing quota protests, 2024-07-25, [url](#)

¹³ Den ramsa som skanderades löd: "Who am I? Razakar, razakar! Who said? Autocrat, autocrat!", [url](#)

Awamiförbundet meddelade att förbundets studentorganisation *Bangladesh Chatra League* (BCL) kommer att besvara de som kallar sig razakars på ”lämpligt sätt”.¹⁴

Därefter, i mitten av juli, började myndigheterna tillgripa dödligt våld mot demonstranterna och både BCL, polis samt paramilitära gränstrupper sattes in mot deltagare i protesterna.¹⁵ FN har också rapporterat att både armén och den ökända, paramilitära elitstyrkan *Rapid Action Battalion*, var delaktiga i ingripanden.¹⁶

Den 15 juli angreps studenter vid Dhakas universitet under en fredlig protest, av individer med påkar och andra tillhyggen. Under kommande timmar inträffade liknande händelser på andra platser i landet, och attackerna förmodades vara samordnade av Awamiförbundets studentorganisation BCL.¹⁷

Dagen därpå angrep polis en studentprotest vid ett universitet i staden Rangpur, i norra Bangladesh. Ledaren för protesten, Abu Sayed, ställde sig då framför polisen med armarna vitt utsträckta och med blottat bröst, varpå han sköts till döds. Sayeds död ökade på vreden hos demonstranterna, och han blev symbol för det brutala våld som myndigheterna sedan mitten av juli riktat mot protesterna, ett våld som inte enbart drabbat demonstranter utan även journalister och andra personer som befunnit sig i närheten av protesterna.¹⁸ Enligt FN:s preliminära granskning finns det starka indikationer på att det våld som utövades av myndigheterna var oproportionerligt i förhållande till situationen. FN påkallar dock ytterligare oberoende utredning.¹⁹

Regeringens våldsamma respons gav ytterligare bränsle till protesterna,²⁰ och bidrog till att det som börjat som studentprotester mot ett kvoteringsystem växte till ett omfattande uppror mot Sheikh Hasina och Awamiförbundet.²¹

Stödet för studenterna var stort,²² och i grunden fanns också det bredare missnöjet med den ekonomiska situationen, ungdomsarbetslösheten, korruptionen, övergreppen från säkerhetsstyrkorna, och de orättvisa valen.²³

¹⁴ The Daily Star, BCL will give a fitting reply to those who labelled themselves Razakars, 2024-07-15, [url](#)

¹⁵ International Crisis Group, Bangladesh on Edge after crushing quota protests, 2024-07-25, [url](#)

¹⁶ UN OHCHR, Preliminary Analysis of Recent Protests and Unrest in Bangladesh, 2024-08-16, [url](#), s. 7

¹⁷ Amnesty International, What is happening at the quota-reform protests in Bangladesh 2024-07-29, [url](#)

¹⁸ Amnesty International, What is happening at the quota-reform protests in Bangladesh, 2024-07-29, [url](#)

¹⁹ UN OHCHR, Preliminary Analysis of Recent Protests and Unrest in Bangladesh, 2024-08-16, [url](#)

²⁰ CNN, Bangladesh's 'Gen Z revolution' toppled a veteran leader. Why did they hit the streets and what happens now?, 2024-08-06, [url](#)

²¹ ABC News, Sheikh Hasina came back from tragedy to lead Bangladesh – until protests forced her to flee, 2024-08-05, [url](#)

²² Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#)

²³ Asia Pacific Foundation of Canada, What's Behind Bangladesh's Deadly Protests?, 2024-07-31, [url](#); Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#)

Våldsamheterna i samband med protesterna (samt i skeenden strax efter premiärministerns avgång) har rapporterats resultera i över 400 dödsoffer.²⁴ Därtill har rapporterats om tusentals skadade och över 10 000 arresterade under protesterna.²⁵

Tidningen Daily Star har analyserat information om skador hos de personer som fallit offer för myndigheternas respons mot protesterna, och enligt dem blev många av de som dödats skjutna i huvud, bröst eller buk, vilket kan indikera att avsikten varit att döda snarare än att skingra protesterna. I många fall avfyrades också skotten från nära håll.²⁶

Regeringen lyckades inte stoppa protesterna i landets trots respons från säkerhetsstyrkor samt införda utgångsförbud och internetblockader.²⁷

Läget eskalerade söndagen den 4 augusti 2024 med omfattande dödligt våld, och studentledare uppmanade sina anhängare att ansluta till en massiv marsch mot Dhaka måndagen den 5 augusti.²⁸

Regeringen faller, övergångsregering bildas

Under trycket från hundratusentals människor som tagit till gatorna för att kräva hennes avgång flydde Sheikh Hasina under måndagen den 5 augusti 2024 till Indien.²⁹ Därefter stormades hennes bostad och utsattes för plundring.³⁰

Arméchefen hade informerat Hasina om att armén inte avsåg att rädda hennes regering,³¹ genom att sätta in sina styrkor mot de demonstranter som planerade protestmarschen mot Dhaka. När tusentals studenter sedan gick in i Dhaka blev läget kritiskt och Hasina tvingades fly från landet. Hon tilläts inte tala till nationen innan hon lämnade.³²

Det var istället arméchefen Waker-uz-Zaman som senare höll ett tal till nationen. I detta tal annonserade han att premiärminister Hasina avgått och att han haft samtal med olika politiska partier, varpå det beslutats att en övergångsregering skulle bil-

²⁴ BBC, Inside Bangladesh: BBC finds country in shock but dreaming of change, 2024-08-07, [url](#); Pakistan today, 29 Awami League leaders among killed as violence grips Bangladesh post-Hasina, 2024-08-07, [url](#); Le Monde, Bangladesh: The fall of a dynasty, 2024-08-07, [url](#)

²⁵ Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#)

²⁶ The Daily Star, Count of a carnage: about 95pc killed by gunshots, 2024-08-04, [url](#)

²⁷ CNN, Bangladesh's 'Gen Z revolution' toppled a veteran leader. Why did they hit the streets and what happens now?, 2024-08-06, [url](#)

²⁸ Al Jazeera, Bangladesh protesters make defiant call for march on Dhaka, 2024-08-05, [url](#)

²⁹ Le Monde, Bangladesh riots: Almost 100 killed in deadliest day since start of protests, 2024-08-05, [url](#); International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

³⁰ The Independent, What's happening in Bangladesh? Student protest that led to PM Sheikh Hasina's

ouster explained, 2024-08-07, [url](#)

³¹ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

³² India Today, Sheikh Hasina was given just 45 minutes to flee Bangladesh, 2024-08-06, [url](#)

das. Han utlovade att rättvisa ska skipas för de som dödat eller på annat sätt drabbats under protesterna. Vidare bad han folket att ha förtroende för armén och lovade att möta demonstranternas krav.³³

Presidenten i Bangladesh, som i huvudsak endast har en representativ och symbolisk roll, upplöste parlamentet, och enligt konstitutionen ska då nya val hållas inom 90 dagar.³⁴

Även om arméchefen i praktiken gick in och tog över ledningen av landet vid Hasinas avgång, fanns inget som indikerade att militären ville behålla makten längre än nödvändigt.³⁵ Detta är dock något som kan komma att ändras om den politiska osäkerheten består och tidpunkten för nya val dröjer alltför länge.³⁶

Den studentrörelse som till slut fick regeringen Hasina på fall fick sedan ett av sina krav tillgodosedda när ekonomen och fredspristagaren Muhammad Yunus utsågs att leda den nya övergångsregeringen. Bakgrunden till att Yunus utsågs är bland annat att studenterna hotat med att annars återvända till gatorna. Yunus är också en allmänt respekterad person som ses som neutral och inte har någon koppling till vare sig Awamiförbundet eller BNP.³⁷

Tre dagar efter Hasina-regeringens fall svors Muhammad Yunus in som ”chefs-rådgivare” (eg. premiärminister) i den nya övergångsregeringen. De övriga deltagarna i denna regering omfattar bland annat rättighetsaktivister, jurister, forna stats-tjänstemän och andra personer från civilsamhället. Två studentledare har också inkluderats i uppsättningen.³⁸

Politiska partier är inte representerade i övergångsregeringen och somliga framhåller den som opolitisk, medan andra pekar på att vissa av medlemmarna inom den har idéer som står nära BNP och partiet Jamaat-e-Islami.^{39, 40}

Dagen innan den nya övergångsregeringen bildades höll BNP sitt största politiska stormöte på sex år där tidigare premiärministern Khaleda Zia talade till tiotusentals

³³ Times of India, Bangladesh's Army Chief's Three Big Announcements As He Addresses Nation Post-Hasina Exit, 2024-08-05, [url](#)

³⁴ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

³⁵ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

³⁶ The Economic Times, Bangladesh Unrest: Longer the interim govt stays in power, higher the risk of army's political involvement, says Kugelman, 2024-08-11, [url](#)

³⁷ Sveriges Radio, Fredspristagare Muhammad Yunus ska leda en övergångsregering i Bangladesh, 2024-08-07, [url](#)

³⁸ Al Jazeera, Will Yunus-led interim government bring Bangladesh out of its 'dark era'?, 2024-08-09, [url](#); Bdnews24.com, Nobel winner Yunus installed as interim government head to steer Bangladesh to election after uprising, 2024-08-08, [url](#)

³⁹ Jamaat-e-Islami-e-Islami är det största islamistiska partiet i Bangladesh. Partiet har historiskt haft samarbete med både BNP och Awamiförbundet, dock har BNP det senaste dryga decenniet varit dess primära allierade medan Awamiförbundet blivit dess rival. European Foundation for South Asian Studies, Jamaat-e-Islami-e-Islami in Bangladesh: Past, Present and Future, 2017, [url](#)

⁴⁰ The Print, 4 BNP affiliates, 3 Jamaat-e-Islami-leaning & others seen as 'apolitical' – Bangladesh interim govt a mixed bag, 2024-08-09, [url](#)

medlemmar och sympatisörer.⁴¹ Zia hade då nyligen frigivits från husarrest efter att benådats av presidenten. Att hålla detta politiska möte i en tid då det saknades styre, lag och ordning har kritiserats av somliga, och tolkats som ett försök från BNP:s sida att nu ta del av makten.⁴² BNP uttalade dock tidigt stöd för den nya övergångsregeringen, men menade samtidigt att denna måste bereda väg för val inom 90 dagar.⁴³ Tidiga val är något som troligen skulle gynna BNP, enligt vissa bedömare.⁴⁴ Även om partiet försvagats genom de senaste årens repression har partiet strukturer samt medlemmar och följare över hela landet. Dock finns även bland många en misstro mot BNP som tidigare i regeringsställning begått maktmissbruk på liknande sätt som Awamiförbundet.⁴⁵

Den 12 augusti hölls dock ett möte mellan Muhammad Yunus och representanter för BNP, Jamaat-e-Islami och fem andra politiska partier. Under detta möte förklarade partierna att Yunus ska ta den tid som krävs för att skapa förutsättningar för genomförandet av fria och rättvisa val.⁴⁶

Osäkert läge, våld och hämndattacker

Premiärminister Hasinas avgång efter protesterna har firats i landet som ”en andra frigörelse” och ses som en vändpunkt och ett kritiskt politiskt läge.⁴⁷

Jämsides med glädjeyttringar över Sheikh Hasinas avgång finns också mycket ilska mot den repressiva statsapparaten hon byggt för att bevara sin makt. Demonstranter har angripit polisstationer, Awamiförbundets kontor och bostäder till personer som stått Hasina nära, exempelvis inrikesministern som ses som ansvarig för polisbrutaliteten under protesterna.⁴⁸ Över tjugo dödade Awamiledare och deras familjemedlemmar ska, enligt Dhaka Tribune, ha påträffats dagen efter Hasinaregeringens fall.⁴⁹ Viljan att hämnas polisens våld syntes dock redan dagen innan regeringens fall, då 14 poliser föll offer för våld. Partiets studentorganisation BCL, beryktade för sitt våldskapital, har vidare angivits av Crisis Group som en trolig måltavla för eventuellt ytterligare hämndvåld.⁵⁰

Även medlemmar av den hinduiska minoriteten, vilka historiskt ses som anhängare av Awamiförbundet, har blivit utsatta för angrepp, och det finns risker kommande tid för ytterligare våld mot Awamiförbundets anhängare, religiösa minoriteter och

⁴¹ The Daily Star, BNP calls for unity, polls at the soonest, 2024-08-07, [url](#)

⁴² VOA, Bangladesh seen heading toward political crisis, 2024-08-09, [url](#)

⁴³ VOA, Bangladesh seen heading toward political crisis, 2024-08-09, [url](#)

⁴⁴ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

⁴⁵ Deutsche Welle, Bangladesh: Who are the key players after Hasina's ouster?, 2024-08-07, [url](#)

⁴⁶ The Daily Star, Interim govt to get necessary time for polls, 2024-08-13, [url](#)

⁴⁷ Chatham House, Sheikh Hasina's departure exposes the fractures in Bangladesh's politics, 2024-08-07, [url](#); BBC, What sparked the protests that toppled Bangladesh's PM?, 2024-08-06, [url](#)

⁴⁸ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

⁴⁹ Dhaka Tribune, Bodies of 29 Awami League leaders, family members recovered, 2024-08-07, [url](#)

⁵⁰ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

statsanställda som missbrukat sin auktoritet, i synnerhet personer inom brottsbekämpande myndigheter.⁵¹

Det är svårt att bedöma omfattningen av de angrepp som skett, bland annat då desinformation sprids i sociala medier, vilket inkluderat gamla övergrepp mot hinduer som sprids under förespeglning att det är aktuella händelser.⁵²

Enligt Sydasienexpert Michael Kugelman finns en risk att den desinformation som sprids skuggar det faktum att det faktiskt skett övergrepp mot hinduer.⁵³ Kugelman menar vidare att läget är instabilt och att det generellt är svårt att bedöma omfattningen av det våld som förekommer i landet efter regeringens fall.⁵⁴

Dagen efter regeringen Hasinas fall annonserade polismyndigheten en landsomfattande strejk som skulle gälla tills säkerheten för polisens medarbetare kunde garanteras igen. Uttalandet innehöll också en ursäkt för polisens agerande mot demonstranterna under protesterna.⁵⁵

I det säkerhetsvakuum som följde på polisstrejken rapporterades det om rädsla i vissa områden av huvudstaden där gäng av kriminella plundrat och rånat hem under polisens frånvaro, varpå armén uppmanade folk att kontakta närmaste armébas i nödlägen kopplade till kriminella aktiviteter.⁵⁶

Efter en veckas strejk rapporterades dock polisen ha återupptagit sin verksamhet med patrullering av Dhakas gator igen.⁵⁷ Arméchefen Waker-uz-Zaman förklarade samtidigt att armén kommer att återvända till sina baracker så snart polisverksamheten fungerar normalt igen. Han uppgav vidare att över 90 procent av polisstationerna i landet återupptagit verksamhet.⁵⁸

Den 15 augusti 2024 rapporterade brittiska myndigheter att läget i Bangladesh börjat bli lugnare. Dock angavs det vara fortsatt föränderligt och oförutsägbart. Dhaka International och flygplatsen i provinsen Sylhet uppgavs verksamma, dock fortsatt med förekomst av förseningar och inställda flyg.⁵⁹

⁵¹ USIP, Bangladesh's Accidental Revolutionaries Topple Sheikh Hasina – What's Next?, 2024-08-06, [url](#)

⁵² Deutsche Welle, Fact check: False claims fuel ethnic tensions in Bangladesh, 2024-08-07, [url](#)

⁵³ The Economic Times, "Political transition in Bangladesh hard without addressing Hindu violence", Intervju med Michael Kugelman, chef för Sydasieninstitutet, Wilson Center, [klipp från Youtube], 2024-08-11, [url](#)

⁵⁴ The Economic Times, "Political transition in Bangladesh hard without addressing Hindu violence", Intervju med Michael Kugelman, chef för Sydasieninstitutet, Wilson Center, [klipp från Youtube], 2024-08-11, [url](#)

⁵⁵ The Express Tribune, Bangladesh police declare nationwide strike, 2024-08-07, [url](#)

⁵⁶ The Daily Star, 'Whom do we turn to for help?', 2024-08-08, [url](#)

⁵⁷ Dawn, Police take control of Dhaka streets, 2024-08-13, [url](#)

⁵⁸ Prothom Alo, Army to return to cantonment when policing would begin smoothly, 2024-08-12, [url](#)

⁵⁹ GOV.UK, Foreign Travel Advice Bangladesh, Violence in Bangladesh, 2024-08-09, [url](#)

Utmaningar framöver

Bangladesh står nu inför stora utmaningar, och en av de första är att förebygga ytterligare våld,⁶⁰ samt att återupprätta lag och ordning.⁶¹

Även om missnöjet med Hasinas regering byggts upp under lång tid, så kom hennes fall plötsligt, genom protester som drevs av frustration och ilska, och inte av någon uttalad vision om ett politiskt alternativ. I protesterna deltog – förutom studenter – lärare, unga, fattiga stadsbor och oppositionella partier, d.v.s. olika grupper med vitt skilda uppfattningar.⁶²

Den nu tillsatta övergångsregeringen måste genomföra institutionella reformer för att kunna hålla fria och rättvisa val. Statliga institutioner så som polis, rättsväsen och andra nyckelverksamheter saknar idag allmänhetens förtroende på grund av deras koppling till det långa styret under Hasina, och det blir en utmaning att reformera dessa.⁶³

Vidare måste rättvisa skipas, och ansvar utkrävas för det våld och de brott som begåtts under oroligheterna.⁶⁴ Redan har tusentals frihetsberövade, och även långtidsdömda politiska fångar frigivits från fängelse. Vissa högt uppsatta personer inom polis och säkerhetsstyrkor har redan blivit ersatta, men en mer grundlig granskning av säkerhetsstyrkornas personal krävs.⁶⁵

Nuvarande läge innebär en historisk möjlighet att återställa demokrati och lagstyre.⁶⁶ Studentledarna och den proteströrelse som slutligen fick regeringen Hasina på fall förväntar sig också detta.⁶⁷ Det blir dock en svår utmaning att reformera den stat som under Hasinas styre rört sig alltmer i riktning mot en enpartistat.⁶⁸ Vägen dit kan, enligt Sydasienexpert Michael Kugelman, bli svår. Kugelman förväntar sig att BNP kommer att spela en viktig roll i den fortsatta politiska utvecklingen, och påpekar partiets bristande meriter när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Kugelman menar vidare att islamistiska extremister exploaterat oron i landet och ligger bakom attacker mot den hinduiska minoriteten det senaste.⁶⁹

⁶⁰ USIP, Bangladesh's Accidental Revolutionaries Topple Sheikh Hasina – What's Next?, 2024-08-06, [url](#)

⁶¹ The Economic Times, "Political transition in Bangladesh hard without addressing Hindu violence", Intervju med Michael Kugelman, chef för Sydasieninstitutet, Wilson Center, [klipp från Youtube], 2024-08-11, [url](#)

⁶² NDTV World, Bangladesh's Future Clouded With Uncertainty: 4 Possible Scenarios, 2024-08-08, [url](#)

⁶³ USIP, Bangladesh's Accidental Revolutionaries Topple Sheikh Hasina – What's Next?, 2024-08-06, [url](#)

⁶⁴ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

⁶⁵ UN OHCHR, Preliminary Analysis of Recent Protests and Unrest in Bangladesh, 2024-08-16, [url](#)

⁶⁶ UN OHCHR, Preliminary Analysis of Recent Protests and Unrest in Bangladesh, 2024-08-16, [url](#)

⁶⁷ Foreign Policy, Sheikh Hasina Leaves Behind Complicated Legacy, 2024-08-07, [url](#)

⁶⁸ International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

⁶⁹ Foreign Policy, Sheikh Hasina Leaves Behind Complicated Legacy, 2024-08-07, [url](#)

Våld och hämndattacker utgör vidare en fortsatt risk. Mikhail Rialch, senior säkerhetsspecialist vid SOS International, bedömer att fortsatta hämndattacker på Awamianhängare kan förväntas inom det närmaste. Han menar också att det potentiellt är möjligt med kommande attacker mot studentledare. Det finns många missnöjda Awamianhängare som skulle vilja hämnas, liksom även de personer som varit föremål för kvotering till statliga tjänster, vilket studenterna motsatt sig. Sådant våld skulle kunna eskalera läget och leda till nya protester och våldsamma sammandrabbningar.⁷⁰

Rialch menar vidare att tidslinjen för kommande val, liksom vilka som kommer att få delta (eller inte) i dessa kommer att påverka stabiliteten framöver och riskerna för ytterligare social oro. Den fortsatta politiska processen kan också bli problematisk om BNP och Jamaat-e-Islami, som hittills stöttat studentrörelsen, skulle börja agera för att försöka begränsa studentrörelsens inflytande inför kommande val.⁷¹

Avslutande kommentar

Bangladesh befinner sig nu enligt vissa bedömare vid en historisk vändpunkt. Läget är fortfarande osäkert och oförutsägbart, och även om situationen just nu verkar lugnare är det svårt att veta omfattningen av eventuellt fortsatta våldsamheter.

Att nobelpristagare Muhammad Yunus utsetts att leda övergångsregeringen tills ett nytt val kan hållas, är något som frammanat försiktig optimism. Yunus är allmänt respekterad av många, både i hemlandet och internationellt.

Övergångsregeringen står dock inför stora utmaningar och måste i väl avvägd tid försöka skapa förutsättningar för fria och rättvisa val, något som kräver reformer av statliga institutioner, vilka under de senaste 15 åren i allt större utsträckning använts för att konsolidera Hasinas regeringsmakt.

Ett första viktigt steg är också att förebygga ytterligare hämndvåld av det slag som setts mot exempelvis Awamianhängare, polis och den hinduiska minoriteten, men även annat våld. Risk finns att extremistgrupper exploaterar det osäkra läget, så som redan rapporterats ha skett genom angrepp på den hinduiska minoriteten. Ökad aktivitet från sådana grupper kan verka destabiliserande, och ytterligare våld och civil oro skulle eventuellt i förlängningen kunna medföra att militären tar över det politiska styret, något de dock hittills inte visat vilja att göra.

Agerandet från etablerade politiska aktörer, så som BNP, Jamaat-e-Islami, och Awamiförbundet (vars framtida roll just nu är högst oklar), kommer också ha stor

⁷⁰ SOS International, Social Unrest in Bangladesh: Situation Update, Mikhail Rialch, Senior Security Specialist South Asia, 2024-08-08, [url](#)

⁷¹ SOS International, Social Unrest in Bangladesh: Situation Update, Mikhail Rialch, Senior Security Specialist South Asia, 2024-08-08, [url](#)

påverkan på utvecklingen framöver. Om nya val hålls alltför tidigt, innan tillräckliga reformer för fria och rättvisa val genomförts, finns risk att etablerade partier med bristande demokratiska ambitioner återtar och befäster sin makt, och att studentrörelsen och dess krav på ökad demokratisering marginaliseras. En sådan utveckling skulle dock potentiellt kunna leda till nya protester och social oro, initierat av studenter och unga.

Källförteckning

ABC News, Sheikh Hasina came back from tragedy to lead Bangladesh – until protests forced her to flee, 2024-08-05, [url](#)

Al Jazeera, Will Yunus-led interim government bring Bangladesh out of its ‘dark era’?, 2024-08-09, [url](#)

Al Jazeera, How Bangladesh’s ‘Gen Z’ protests brought down PM Sheikh Hasina, 2024-08-07, [url](#)

Al Jazeera, Bangladesh protesters make defiant call for march on Dhaka, 2024-08-05, [url](#)

Al Jazeera, Bangladesh Top Court scraps most quotas that caused deadly unrest, 2024-07-21, [url](#)

Amnesty International, What is happening at the quota-reform protests in Bangladesh 2024-07-29, [url](#)

Asia Pacific Foundation of Canada, What’s Behind Bangladesh’s Deadly Protests?, 2024-07-31, [url](#)

BBC, Inside Bangladesh: BBC finds country in shock but dreaming of change, 2024-08-07, [url](#)

BBC, What sparked the protests that toppled Bangladesh’s PM?, 2024-08-06, [url](#)

Bdnews24.com, Nobel winner Yunus installed as interim government head to steer Bangladesh to election after uprising, 2024-08-08, [url](#)

Chatham House, Sheikh Hasina’s departure exposes the fractures in Bangladesh’s politics, 2024-08-07, [url](#)

CNN, Bangladesh’s ‘Gen Z revolution’ toppled a veteran leader. Why did they hit the streets and what happens now?, 2024-08-06, [url](#)

Dawn, Police take control of Dhaka streets, 2024-08-13, [url](#)

Deutsche Welle, Fact check: False claims fuel ethnic tensions in Bangladesh, 2024-08-07, [url](#)

Deutsche Welle, Bangladesh: Who are the key players after Hasina’s ouster?, 2024-08-07, [url](#)

Dhaka Tribune, Bodies of 29 Awami League leaders, family members recovered, 2024-08-07, [url](#)

European Foundation for South Asian Studies, Jamaat-e-Islami in Bangladesh: Past, Present and Future, 2017, [url](#)

Foreign Policy, Sheikh Hasina Leaves Behind Complicated Legacy, 2024-08-07, [url](#)

Freedom House, Freedom in the World 2024, [url](#)

GOV.UK, Foreign Travel Advice Bangladesh, Violence in Bangladesh, 2024-08-09, [url](#)

Human Rights Watch, Bangladesh: Prime Minister Hasina Resigns amid Mass Protests, 2024-08-06, [url](#)

India Today, Sheikh Hasina was given just 45 minutes to flee Bangladesh, 2024-08-06, [url](#)

International Crisis Group, Bangladesh: The Long Road Ahead, 2024-08-07, [url](#)

International Crisis Group, Bangladesh on Edge after crushing quota protests, 2024-07-25, [url](#)

Le Monde, Bangladesh: The fall of a dynasty, 2024-08-07, [url](#)

Le Monde, Bangladesh riots: Almost 100 killed in deadliest day since start of protests, 2024-08-05, [url](#)

NDTV World, Bangladesh's Future Clouded With Uncertainty: 4 Possible Scenarios, 2024-08-08, [url](#)

Pakistan today, 29 Awami League leaders among killed as violence grips Bangladesh post-Hasina, 2024-08-07, [url](#)

Prothom Alo, Army to return to cantonment when policing would begins smoothly, 2024-08-12, [url](#)

RAND, Nurturing and Destroying Democracy: The Two Sides of Bangladesh's Ousted Awami League, 2024-08-06, [url](#)

SOS International, Social Unrest in Bangladesh: Situation Update, Mikhil Rialch, Senior Security Specialist South Asia, 2024-08-08, [url](#)

Sveriges radio, Fredspristagare Muhammad Yunus ska leda en övergångsregering i Bangladesh, 2024-08-07, [url](#)

The Conversation, Young people brought down Bangladesh's repressive leader. Will they now be empowered to lead real change?, 2024-08-06, [url](#)

The Daily Star, Interim govt to get necessary time for polls, 2024-08-13, [url](#)

The Daily Star, 'Whom do we turn to for help?', 2024-08-08, [url](#)

The Daily Star, BNP calls for unity, polls at the soonest, 2024-08-07, [url](#)

The Daily Star, Count of a carnage: about 95pc killed by gunshots, 2024-08-04, [url](#)

The Daily Star, BCL will give a fitting reply to those who labelled themselves Razakars, 2024-07-15, [url](#)

The Economic Times, Bangladesh Unrest: Longer the interim govt stays in power, higher the risk of army's political involvement, says Kugelman, 2024-08-11, [url](#)

The Economic Times, "Political transition in Bangladesh hard without addressing Hindu violence", Intervju med Michael Kugelman, chef för Sydasieninstitutet, Wilson Center, [klipp från Youtube], 2024-08-11, [url](#)

The Express Tribune, Bangladesh police declare nationwide strike, 2024-08-07, [url](#)

The Independent, What's happening in Bangladesh? Student protest that led to PM Sheikh Hasina's ouster explained, 2024-08-07, [url](#)

The Guardian, Bangladesh PM has resigned and left country, army chief confirms, 2024-08-05, [url](#)

The Print, 4 BNP affiliates, 3 Jamaat-leaning & others seen as 'apolitical' – Bangladesh interim govt a mixed bag, 2024-08-09, [url](#)

Times of India, Bangladesh's Army Chief's Three Big Announcements As He Addresses Nation Post-Hasina Exit, 2024-08-05, [url](#)

UN OHCHR, Preliminary Analysis of Recent Protests and Unrest in Bangladesh, 2024-08-16, [url](#)

USIP, Bangladesh's Accidental Revolutionaries Topple Sheikh Hasina – What's Next?, 2024-08-06, [url](#)

VOA, Bangladesh seen heading toward political crisis, 2024-08-09, [url](#)

World Organisation Against Torture, Bangladesh: Arbitrary detention and impunity for torture continues after elections, 2024-02-02, [url](#)

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.